

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA24/75+123

22.04.2024

Pipaluk Lynge

FM 2024/75: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at etablere en kommission med det formål at gøre brug af § 21 i Selvstyreloven.

(Medlem af Inatsisartut, Kuno Fencker, Siumut)

FM 2024/123: Forslag til Inatsisartutbeslutning, om at pålægge Naalakkersuisut om at udskrive en principiel folkeafstemning om statsdannelse.

(Medlem af Inatsisartut, Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Ordførerindlæg:

Det er Inuit Ataqatigiits mål, at Kalaallit Nunaat både økonomisk og i folkeretlig forstand bliver en selvstændig nation. Vores lands politiske og økonomiske udvikling skal ske på et bæredygtigt grundlag hvad angår borgere og miljø, og skal ske med udgangspunkt i vores kultur. Samfundets og de samfundsejede virksomheder skal drives ud fra demokratiske principper og værdier i respekt for menneskerettighederne. Det skal sikres at de værdier der skabes i samfundet skal komme alle i samfundet til gavn. Gensidig respekt, ligestilling, lighed og solidaritet er grundlaget for partiets politiske virke. (§ 1 i IAs formål).

Ligeledes skal vi også lytte til samfundet. Respekt og have plads til demokrati samt at have plads til demokrati er for Inuit Ataqatigiit af stor vigtighed.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Vi har en målsætning og håb om selvstændighed, hvor vi som et selvstændigt samfund løfter og udvikler vores land.

Inuit Ataqatigiit har ved flere lejligheder udtrykt, at vi vil opnå selvstyre i gensidig respekt, at samfundets beslutning ligger hos den enkelte borger og ikke hos partierne; at vi af hjertet ønsker at de skal kunne udvikle sig frit, og vi har alle en pligt til at opnå dette mål som samfund på en ordentlig måde.

Demokrati er vigtig, derfor var borgerinddragelse et af vores værdier da vi havde en debat om vores kommende grundlov i efteråret 2023. Naalakkersuisut er blevet pålagt at afslutte arbejdet med dette i den igangværende valgperiode. Og vi forstår, at Naalakkersuisut ikke ser nogen forhindringer i de forslag der er dukket op i løbet af dette arbejde. Vi har alle en interesse i at de af Inatsisartut pålagte opgaver bliver udført og at disse er gavnlige forhold til deres målsætninger.

Vi skal lytte til ungdommens røst og borgerne skal være med til at debattere vores kommende selvstændighed. Derfor er det nødvendigt at samle borgerne og have en fællesdebat og tage stilling om det som vi besluttede i sidste efterår. Hvis vi skal lytte til borgerne skal love fremsættes i et sprog som vores nevøer og bedstemødre kan forstå, og det skal kunne være til at forstå hvad det er vi lægger op til debat.

Det skal være forståeligt hvilke realiteter beslutninger afstedkommer og hvad de kommer til at få af følger i det daglige liv. Det er hvad vi grundlæggende mener om disse 2 forslag.

Inuit Ataqatigiit kan sagtens forstå formålet i Siumuts forslag. Selvstyreloven lægger grundlaget for det kommende selvstændige Grønland. Den har nu været gældende i 15 år og vi må alle se på hinanden og lave en status på denne og spørge os selv, om vi vitterligt har taget skridt i den rigtige retning. Hvis vi skal se på de ting som ikke er ligetil, så må vi konstatere at hjemtagelser af ansvarsområder kører meget langsomt og måske er to møder i Inatsisartut et af grundene herfor. Det er vigtigt at vi som et

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

land som ønsker frihed sætter spørgsmålstegn ved vores måde at køre på og vores love. Det er nemlig os der driver dette samfund, det er os der sætter lid til hinanden, det er os der skal opfordre hinanden til at opnå vores egen frihed.

Inuit Ataqatigiit har en stor forståelse for ønsket om at ville aktivere § 21, men vi har en stor forståelse for Naalakkersuisuts forslag og vi støtter at Naalakkersuisut fremlægger en juridisk redegørelse over aktiveringen af § 21 i Selvstyreloven for begge disse 2 forslag. Det mener vi fordi vi forstår og støtter Naalakkersuisuts ønske om at sætte en god og nøje udarbejdet beslutningsgrundlag. Hvad angår Atassuts forslag, støtter ligeledes Naalakkersuisuts ønske om at medtage vurdering af under hvilke rammer en principiel folkeafstemning om Grønlands selvstændighed og statsdannelse kan foregå.

Vi vil deltage i debatten i Inatsisartut om disse to forslag og med disse bemærkninger henviser vi disse to forslag til behandling i Lovudvalget.